

være Idealet ikke at holde sig ved de $\frac{9}{10}$, men at gaa til de $\frac{10}{10}$. Springet er ikke saa overordentlig stort, men det vil dog vistnok gaa her som saa ofte i denne ufuldkomne Verden, at Fordringen om det bedste er det godes argeste Fjende; thi jeg holder mig forvisset om, at ingen af Delene vilde kunne gennemføres i dette Ting, hverken Forslaget om en Laanesum af $\frac{9}{10}$ eller et om en Laanesum af $\frac{10}{10}$ — jeg tror, det er lige umuligt at gennemføre begge Dele. Det er disse Bemærkninger, jeg fra mit Standpunkt vilde gøre gældende, og da jeg sætter Pris paa Loven og gerne vil have den gennemført, og tror, at den vil kunne gennemføres, saa tror jeg, at det er ikke Modstanderne af denne Lov, man skal frygte, men derimod dens alt for ivrige Venner, dem, der stille Fordringerne saa højt, at man fuldt ud kan være sikker paa, at en saadan Lov som den, der fordres fra dens ivrigste Venners Side, vil ikke kunne vinde Tilslutning fra dette Ting og vistnok heller ikke fra Regeringens Side.

Mourier-Petersen: Jeg tror nok, det vil vise sig at være vanskeligt at faa en Overensstemmelse i denne Sag i Aar. Det vil bero paa de forskellige Opfattelser, der gøre sig gældende om, hvorvidt der er en Trang til Stede til denne Lov eller ikke, om man anser en slig Foranstaltning, som Lovforslaget gaar ud paa, for at ville være en Sag, som har almenyttig Betydning, som vil være til Gavn for Samfundet eller ikke. Hvis vi vare enige i denne Hovedopfattelse af Lovforslaget, saa tror jeg nok ogsaa, at vi vilde komme overens om Bestemmelserne angaaende Vilkaarene for de Arbejdere, der skulle have Jord. Men Sagen er netop den, at det ere vi ikke. Jeg for mit Vedkommende hører til dem, der ikke tror paa denne Sag, jeg tror ikke, der er nogen Trang til Stede for at faa denne Lov, og det ligger da nær, at jeg saa vilde stille mig paa det Standpunkt, at jeg vilde stemme mod Lovforslagets Overgang til tredje Behandling eller ved tredje Behandling mod Loven. Naar jeg imidlertid har sluttet mig til Flertallet og til de Ændringer, som Flertallet har stillet, og som jeg anser for væsentlige Forbedringer af Lovforslaget, saa er det, fordi

Lovforslaget efter først at have været Genstand for en Landbokommissions Overvejelse er kommen fra Regeringen, og ogsaa, fordi jeg ved, at der er Talsmænd for denne Sag, og fordi det jo ogsaa kunde tænkes, at jeg saa mindre rigtig paa dette Forhold. Jeg siger saa saaledes: lad os saa prøve paa at faa gjort noget i denne Retning, men jeg vil ikke ind paa, at vi skulle gaa videre, end at det skal gøres til Genstand for et Forsøg, idet det jo ikke kan betragtes som givet, at det er en Sag, som vil vinde saa stor Fremgang, at der straks skulde være Grund til at gaa ind paa at ofre de store Summer, som der her har været Tale om, fra Statens Side. Det er jo noget nyt og uprøvet, lad os derfor gaa forsigtig frem. Jeg kan ikke forstaa den Modstand, der fremkommer fra forskellige Sider, naar man siger, lad os først se, hvorledes det vil gaa efter 5 Aars Forløb, saa kunne vi altid gaa videre, hvis der viser sig at være Trang dertil. For jeg kan være enig med det ærede Medlem for Langeland (Ahlefeldt-Laurvig) i, at det ikke er saa rent lokalt, at der for Tiden er mere Stemning for at være fri for Jord end for at faa Jord. Det er ganske vist, at efter de statistiske Oplysninger synes der at være en Afgang paa de jordløse Huse, men det er ogsaa ganske vist, at der er flere Egne — og jeg ved, at mange dele Anskuelse med mig — hvor det er vanskeligere at faa Huse med Jord lejét ud end at faa jordløse Huse eller Huse med Have eller Toft ved udlejede. Det er jo i Grunden ganske naturligt, thi Tiden for Landbrugsprodukterne er ikke gunstig, medens derimod Prisen paa Arbejde er høj, det er derfor ikke underligt, at en Mand foretrækker at være fri Mand, saaledes at hans Tid ikke er optaget af at dyrke Jord, men kan ofre sig aldeles til Arbejde i Stedet for at dyrke Jorden, hvilket mange Gange volder betydelige Udgifter. Jeg tror derfor ingenlunde, at det kan betragtes som givet, at der er nogen Trang til Stede for at ofre store Summer for at skaffe Arbejderne Jord. Derfor vil jeg meget tilraade, at vi gaa noget forsigtig til Værks i denne Sag, at vi se paa denne Sag omtrent paa samme Maade, som man nylig har gjort i